

Til: [postmottak@nfd.dep.no](mailto:postmottak@nfd.dep.no)

Oslo, 18.08.2015

## **Høringsvar om forslag til endringer i forskrift om Eksportkredittordningen**

Viser til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) sitt høringsnotat: forslag til endringer i forskrift om Eksportkredittordningen. Høringen omhandler foreslåtte endringer i forskrift av 22. juni 2012 nr. 573 om eksportkredittordningen, med hjemmel i lov 22. juni 2012 nr. 57 om Eksportkreditt Norge AS (eksportkredittloven). Eksportkreditt Norge AS ble etablert sommeren 2012, og har som formål å forvalte en statlig ordning for finansiering av norsk eksport. Dette er Bellonas høringsvar til foreslåtte endringer i forskriften.

Bellona ble etablert i 1986 og er en uavhengig, ideell miljøstiftelse. Bellona har som formål å begrense klimaendringer, hindre forurensning og arbeide for økt økologisk forståelse og vern av natur, miljø og helse. Bellona fokuserer på markeder og muligheter i en karbonnegativ fremtid.

### **Bakgrunn og overordnede betraktninger**

Verdens energisystemer er på rask vei inn i en fornybarrevolusjon. The New Climate Economy Report (2015) viser at 2013 ble det første året hvor mer fornybar enn fossil ny kapasitet ble installert globalt. Bloomberg New Energy Finance (2013) estimerer at i 2030 vil 73% av alle nye energiinvesteringer globalt, gå inn i fornybarprosjekter. Den globale energirevolusjonen er lett å glemme i vår norske og nordiske særstilling. Det nordiske systemet er på vei mot et fornybart kraftoverskudd med fallende priser. Dette er i stor grad et vellykket resultat av villet politikk, gjennom det norsk-svenske sertifikatmarkedet. Lavere priser på fornybar kraft legger til rette for å erstatte fossil energibruk med fornybar, som er helt nødvendig for å oppnå klimakutt og klimamål. Bellona mener at det politiske hovedfokuset i Norge og Norden må være å skape markeder som tar denne fornybarkraften i bruk, gjennom energiomlegging og vekst i kraftkrevende industri og verdiskapning. Bare slik vil den fulle klima- og verdiskapningseffekten av ny fornybar kraft, utløses.

## **Virkemidler for norsk fornybarnæring i det globale vekstmarkedet**

Bellona er også opptatt av at det nordiske kraftoverskuddet ikke må gjøre oss blinde for voksende globale markedsmuligheter innen fornybar energi. Det er en stadfestet politisk prioritering, senest forankret i Stortingsmeldingen<sup>1</sup> om nye utslippsforpliktelser mot 2030, at Norge søker en «styrket rolle som leverandør av fornybar energi». Dette virker dog primært å handle om mellomlandsforbindelser for utveksling av kraft, som er gode og viktige tiltak. Men myndighetene kan også styrke Norges rolle som fornybarleverandør gjennom å tilrettelegge for utbygging av fornybar energi utenfor Norges grenser. Dette forutsetter et virkemiddelapparat som aktivt støtter norsk fornybarnæring – herunder både utbyggere og industrielle leverandører – ut i det globale markedet. En viktig brikke vil i så måte være tilpasning av den norske utlåns- og garantikapasiteten, gjennom statlige finansielle virkemidler.

En bedre utnyttelse av institusjoner som Eksportkreditt Norge AS og Garantiinstituttet for Eksportkreditt (GIEK) vil kunne styrke Norges rolle som leverandør av fornybar teknologi og energiproduksjon i det globale markedet. Norge har materialtekniske konkurransefortrinn og svært gode produksjonsforhold for eksempelvis solcelleteknologi, batteriteknologi og marin biomasse til energiformål. Vi har også lang og bred erfaring som utbyggernasjon. Statkraft (/SNPI) investerer allerede i dag langt mer i utlandet enn hjemme. Scatec Solars børsuksess siden noteringen høst 2014 er et godt eksempel på en type fornybaraktør Norge bør håpe å se flere av. Riktig virkemiddelbruk kan støtte også andre aktører fra norsk fornybarnæring og – industri, ut i relevante markeder.

## **Eksportkredittordningen: også et verktøy med klimaeffekt**

Bellona mener at næringspolitikk og klimapolitikk optimaliseres i en skjæring hvor norsk verdiskapning bidrar til globale utslippskutt. Verdens 1,3 milliarder mennesker uten energitilgang har feilaktig blitt brukt som argument for videre utvinning av norsk olje- og gass. Men økt energitilgang handler helt marginalt om olje og gass: det handler om strømtilgang. Det er å støtte norske fornybarprodusenter til markeder uten energitilgang, som vil utgjøre en virkelig forskjell.

Også klimaeffekten av å støtte norsk fornybarnæring ut i markeder uten stabil energitilførsel, er betraktelig. Bellona anslår at et scenario hvor Eksportkredittordningen /GIEK låner ut 50 milliarder NOK til fornybar kraftproduksjon, vil kunne utløse faktiske investeringer på 75-100 milliarder NOK i utbygginger på bakken. Ser man for seg effekten av slik utbygging alternativt til fossil energiproduksjon, snakker vi en utslippsbesparelse på 10-20 millioner tonn CO<sub>2</sub> per år (tilsvarende 20-40 % av norske CO<sub>2</sub>-utslipp). Dette scenariet illustrerer hvordan Eksportkredittordningen sammen med GIEK indirekte også har et uutløst potensiale som verktøy for utslippsbesparelser.

---

<sup>1</sup> Meld. St. 13 (2014-2015),

## **Konkrete kommentarer til NFDs endringsforslag**

Bellona er overordnet positiv til de foreslåtte endringer i forskriften om Eksportkredittordningen. Bellona imøtekommer det vi oppfatter som et ønske fra NFD om å tilrettelegge bedre for norsk fornybarnærings muligheter til finansieringstilbud gjennom Eksportkredittordningen. Vi har imidlertid følgende tilleggskommentarer til NFDs endringsforslag slik det foreligger:

### **§ 1. Om Eksportkredittordningen, punkt (1):**

Eksportkredittordningens mandat bør utvides ytterligere fra kun å omfatte 'finanstjenester knyttet til norsk eksport av varer og tjenester', til også å omfatte '*finanstjenester knyttet til norske investeringer i utlandet*'.

### **§11. Kredittretningslinjer:**

Som omtalt i tidligere avsnitt, er det i tråd med et overordnet mål å styrke eksport av norsk fornybarnæring, samt å bidra til en større utbygging av fornybar kraft i utviklingsland med mangelfull energitilgang. Kredittrating av lokale banker i slike fremvoksende markeder, som skal garantere sammen med GIEK i konkrete utbyggingsprosjekter, er imidlertid ofte lavere enn det som kreves gjennom Eksportkredittordningen. Forskriftens høye krav til medgarantistens rating hindrer GIEKs mulighet til å samarbeide med en lokalkjent bank som kjenner markedet og best kan vurdere lokale prosjekter.

*Det bør i Eksportkredittordningens kredittretningslinjer åpnes for muligheten til å senke noe på ratingkravet til en medgaranterende finansinstitusjon, for fornybarprosjekter i utviklingsland.*

### **GIEK – utvidet kapasitet gjennom ulandsordningen:**

Det er økende interesse for fornybarinvesteringer i utviklingsland. *For å imøtekomme økt etterspørsel etter garantier i slike markeder, bør GIEKs kapasitet gjennom ulandsordningen utvides.* Grunnfondet til ulandsordningen er i dag på 450 millioner NOK, som gir en tilgjengelig garantiramme på omlag 3 milliarder NOK. Dette utløser i praksis finansiering av omlag 3 fornybarprosjekter. *Bellona mener det bør være et mål å utvide kapasiteten i ulandsordningen til en portefølje på opp mot 10 fornybarprosjekter.*

Med vennlig hilsen,

Hallstein Havåg  
Fagsjef

Runa Haug Khoury  
Seniorrådgiver Energi og Industri